

Notitie geheimhouding plaatsingsplan mobiele operators

Bij het college is een plaatsingsplan ingediend. In dit jaarlijkse plaatsingsplan worden de antennes, de geplande antennes en de zoekgebieden voor nieuwe antennes aangegeven.

Het plaatsingsplan is vertrouwelijk naar de gemeente gezonden. Het college gaat ervan uit dat het plaatsingsplan niet openbaar mag worden gemaakt. In de beantwoording op 6 januari 2020 van vragen van de PvdA-fractie over zendmasten stelt het college dat het plaatsingsplan strikt vertrouwelijk is en met geen enkele partij buiten de gemeente mag worden gedeeld.

Het college heeft het plaatsingsplan en het gespreksverslag van het overleg met MoNet dan ook onder geheimhouding ter inzage gelegd. De raad heeft op 25 februari die geheimhouding bekrachtigd. Daarbij is door de fractie van Progressief Westerveld aangekondigd met een notitie te komen over een uitspraak van de Raad van State over de geheimhouding van plaatsingsplannen.

De fractie biedt u hierbij de notitie aan. Kort samengevat komt de uitspraak hierop neer: In 2010 heeft de Raad van State zich uitgesproken over het openbaar maken van de kaart van het zoekgebied uit het plaatsingsplan voor een deelgemeente in Amsterdam. KPN, T-Mobile, Vodafone en MoNet (hierna: KPN en anderen) gingen in beroep tegen de openbaarmaking. Zij hadden het plaatsingsplan vertrouwelijk overhandigd en deden een beroep op bescherming van bedrijf- en fabricagegegevens en hun concurrentiepositie. De Raad van State oordeelde echter dat de openbaarheid van de milieu-informatie uit het plan uitgangspunt is. Zij concludeerde dat de deelgemeente in redelijkheid heeft kunnen besluiten de kaart van het zoekgebied openbaar te maken.

Uitspraak Raad van State over geheimhouding plaatsingsplan

De Raad van State (hierna: de Afdeling) heeft op 15 december 2010 een uitspraak¹⁾ gedaan in een beroep dat aangespannen was door KPN en anderen tegen een besluit van het dagelijks bestuur van het stadsdeel Westerpark van de gemeente Amsterdam. Het dagelijks bestuur heeft in een bewonersbrief informatie verstrekt uit het plaatsingsplan voor antenne-installaties. Het dagelijks bestuur beschouwt plaatsingsplannen als openbaar en zal deze publiceren, teneinde bewoners zo vroegtijdig mogelijk te informeren over deze plannen. De bewonersbrief bevat een kaart met daarop zoekcirkels voor UMTS- en GSM-masten.

KPN en anderen voeren drie hoofdgronden voor hun bezwaar aan.

In de eerste plaats betogen KPN en anderen dat de Wet openbaarheid van bestuur (Hierna: de Wob) geen grondslag biedt voor openbaarmaking. Omdat voor de plaatsing van antenne-installaties tot een hoogte van vijf meter geen bouwvergunning is vereist heeft het dagelijks bestuur in deze geen bestuurstaak. KPN en anderen betogen daarom dat het dagelijks bestuur dus geen grondslag heeft voor het openbaar maken van het plaatsingsplan. De Afdeling stelt dat het niet hoeft te gaan om een aan het betreffende bestuursorgaan opgedragen taak, maar dat het voldoende is dat het betreffende bestuursorgaan beleid voert. Het betoog van KPN en anderen faalt, aldus de Afdeling.

In de tweede plaats stellen KPN en anderen dat het dagelijks bestuur op onzorgvuldige wijze heeft gehandeld door hen niet in de gelegenheid te stellen hun bezwaren tegen de openbaarmaking van de bewonersbrief naar voren te brengen, dan wel een verzoek om voorlopige voorziening in te dienen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank. Het dagelijks bestuur had KPN en anderen een dag voor de verspreiding van de bewonersbrief hiervan aankondiging gedaan. Het viel te verwachten dat KPN en anderen tegen het openbaar maken van de kaart van het zoekgebied bezwaren zouden hebben. De handelwijze van het dagelijks bestuur was derhalve in strijd met de Wob. Het dagelijks bestuur had KPN en anderen een termijn van twee weken moeten geven om bezwaar te maken alvorens tot verspreiding over te gaan. De Afdeling verklaart het beroep daarom gegrond en vernietigt het besluit.

De Afdeling ziet echter aanleiding om te onderzoeken of de rechtsgevolgen van dit besluit in stand kunnen blijven.

*In lekentaal betekent dit dat de Afdeling beoordeelt of, als er **wel** een termijn van twee weken in acht was genomen, het besluit tot openbaarmaking had mogen worden genomen. De Raad van State onderzoekt wel vaker of rechtsgevolgen van een vernietigd besluit in stand kunnen blijven. Als vaststaat dat een bevoegd gezag een inhoudelijk gelijklopend besluit zal gaan nemen (in dit geval: met in achtneming van de termijn van twee weken voor bezwaar) heeft een eiser geen baat bij een terugverwijzing van de zaak. Als de Afdeling besluit dat de rechtsgevolgen in stand blijven, dan blijft dat besluit gewoon geldig. Dat houdt in dat de zaak daarmee dan is afgedaan. De gemeente hoeft dan geen nieuw besluit te nemen. Omdat de Afdeling de bezwaren al beoordeeld heeft, wordt de eiser zo een nieuwe rechtsgang bespaard.*

Daarmee komen we op de derde grond van het bezwaar van KPN en anderen. KPN en anderen betogen dat artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c ²⁾ van de Wob aan openbaarmaking van de kaart van het zoekgebied in de weg staat. Het handelt hier om de bescherming van bedrijfs- en fabricagegegevens, inbegrepen de concurrentiepositie. Ter zitting bij de Afdeling op 26 april 2010 heeft het dagelijks bestuur het standpunt ingenomen dat de kaart van het zoekgebied bedrijfs- en fabricagegegevens bevat maar ook milieu-informatie. De Afdeling stelt zich op het standpunt dat het belang van KPN en anderen restrictief dient te worden uitgelegd: openbaarheid van milieu-informatie is het uitgangspunt. Dit brengt met zich dat aannemelijk moet zijn dat openbaarmaking van de betreffende milieu-informatie daadwerkelijk schade zou toebrengen aan het met geheimhouding gediende belang. KPN en anderen stellen dat het belang bij het niet openbaar maken van de kaart ligt in het voorkomen dat eigenaren van geschikte gebouwen hun onderhandelingspositie baseren op de kaart. Hierdoor wordt volgens KPN en anderen het plaatsen van nieuwe antennes bemoeilijkt. Daarnaast worden tegenstanders van de plaatsing van antennes, vaak georganiseerd in lobby- en actiegroepen, door het openbaar maken van de kaart geholpen. Ten slotte geeft openbaarmaking van de kaart aanbieders van concurrerende netwerken concurrentiegevoelige informatie in handen, aldus KPN en anderen.

De Afdeling ziet hierin onvoldoende grond voor het oordeel dat openbaarmaking van de kaart van het zoekgebied daadwerkelijk schade zou toebrengen. Eigenaren en bewoners van gewenste locaties dienen toestemming te geven alvorens een zendmast kan worden geplaatst. Vanaf dat moment is bij hen bekend dat in hun buurt wordt gezocht naar een geschikte locatie. Aannemelijk is ook dat hierdoor de door KPN en anderen genoemde lobby- en actiegroepen hiermee bekend zullen worden. Dit relativiseert het belang van geheimhouding van de kaart. De stelling dat door de openbaarmaking van de kaart aanbieders van concurrerende netwerken concurrentiegevoelige

informatie in handen krijgen en dat KPN en anderen hierdoor schade lijden, is door hen onvoldoende geconcretiseerd. Derhalve bestaat geen grond voor het oordeel dat het belang van openbaarmaking van de kaart niet opweegt tegen het belang van KPN en anderen bij geheimhouding van de kaart.

De conclusie van de Afdeling is dat het dagelijks bestuur in redelijkheid heeft kunnen besluiten de kaart van het zoekgebied openbaar te maken. Gelet op deze conclusie ziet de Afdeling aanleiding om te bepalen dat de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit in stand blijven.

Plaatsingsplan Westerveld

De raad behandelt een agendavoorstel van Progressief Westerveld en het CDA over een visie op zendmasten. Eén van de voorstellen waarover gesproken wordt gaat over het in een vroegtijdig stadium betrekken van bewoners bij het plaatsen van masten. Ook het college zegt, in de eerder genoemde beantwoording van 6 januari, omwonenden en andere belangstellenden in een vroeg stadium te willen informeren over aanvragen voor antennemasten. Niet een kant-en-klaar plan voorleggen waarop mensen ja of nee kunnen zeggen, maar gezamenlijk kijken naar de beste locaties voor masten. Daarvoor is het nodig om de zoekgebieden, de gebieden waarin zendmasten gepland staan, openbaar te maken. De Raad van State heeft bepaald dat, als de gemeente beleid voert, het belang van openbaarmaking zwaarder weegt dan het belang van geheimhouding. Als de raad uiteindelijk een beleid op zendmasten heeft vastgesteld, zullen we de raad voorstellen om de geheimhouding van het plaatsingsplan op te heffen. Overigens heeft MoNet volgens de wethouder gezegd geen bezwaar te hebben tegen het ter inzage geven van het plaatsingsplan aan de balie van het gemeentehuis, als een bewoners daarom verzoekt. Daarmee is er van geheimhouding feitelijk geen sprake meer.

Fractie Progressief Westerveld

Hans de la Mar

- 1) ABRvS van 15 december 2010, LJN: BO7333, zaaknr. 200908266/1/H3
- 2) Wet openbaarheid van bestuur
Artikel 10
1 Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
C. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;